

W.D.J. Kirk: 'A colour guide to pollen loads of the honey bee'

Joop Beetsma

De International Bee Research Association (IBRA) heeft een handzame en betaalbare kleurengids uitgegeven die in de eerste plaats bedoeld is om in het veld de herkomst te bepalen van stuifmeelklompjes die verzameld zijn door de honingbij. De gids omvat:

- Inleiding over het gebruiken van de kleurentabel in het Engels, Duits en Frans,
- Literatuurverwijzingen,
- Kleurentabel met wetenschappelijke en Engelse plantensoortnaam en bloeiperiode van de plant, 19 p.,
- Lijst van wetenschappelijke namen van 268 plantensoorten (met familienaam), de grootte van de stuifmeelkorrels en het nummer van de kleurA colour-guiderentabel, 8 p.,
- Lijst van Engelse plantennamen, wetenschappelijke naam en het nummer van de kleurentabel (9 p.).

Alhoewel deze gids alleen plantensoorten omvat die in Engeland voorkomen, is deze zeer goed in andere Europese landen te gebruiken, omdat veel genoemde plantensoorten ook daar belangrijke stuifmeelproducenten zijn.

Voor het vaststellen van de kleur werden de bijen van de bloem gepakt en het stuifmeelklompje werd uit het korfje gehaald. Deze kleur werd vergeleken met een kleurenreferentietabel (waarbij de basiskleuren cyaan, magenta, geel en zwart in procenten worden aangegeven), die door de drukker gebruikt wordt voor het reproducen van kleurenafbeeldingen. Deze referentietabel is afgedrukt als laatste bladzijde van de kleurentabel. Voor het beoordelen van de kleur van het stuifmeelklompje werd het op een vel wit papier gelegd. De kleurbepaling vond steeds plaats in indirect zonlicht, dus met opvallend licht uit het noorden, en bij heldere hemel overdag. De kleur van het stuifmeel is anders bij direct zonlicht, bij indirect zonlicht op de vroege ochtend of tegen de avond en bij kunstlicht. Dit betekent dat de gebruiker dit op dezelfde wijze dient te doen om een betrouwbaar resultaat te krijgen.

De plantensoorten zijn gerangschikt in kleurgroepen om onnodig bladeren in de kleurentabel te beperken. Binnen deze kleurgroepen zijn de plantensoorten gerangschikt op familie en geslacht. Wanneer de kleur van het stuifmeel van verschillende plantensoorten weinig verschilt, kan de gebruiker een beslissing

nemen op grond van de bloeitijd, de kennis van de planten die in de buurt aanwezig zijn en tenslotte de grootte van de stuifmeelkorrels, maar dan moet hij toch weer een microscoop bij de hand hebben.

Een eerdere uitgave van de IBRA, 'The pollen loads of the honeybee' (1984), geschreven door Dorothy Hodges, is meer gericht op het determineren van stuifmeelkorrels onder het microscoop. Dit boekje bevat gedetailleerde tekeningen van stuifmeelkorrels van 169 verschillende planten. Zij stelde de juiste kleur samen met behulp van waterverf, maar wel onder dezelfde lichtomstandigheden als Kirk dit deed. Haar boekje omvat de stuifmeelkleur van 120 plantensoorten.

De gids van Kirk omvat stuifmeelkleuren van meer dan tweemaal zoveel plantensoorten en vanwege de directe vergelijking met de kleurreferentietabel zou men er nauwkeuriger mee kunnen werken.

Deze gids (ISBN 0 86098 216 5) heeft een stevige geplastificeerde omslag, met afbeeldingen in kleur, een spiraalband en 54 bladzijden van een zware papierkwaliteit. De gids kan besteld worden bij het Bijenhuis. De prijs is ca. f40,-.

299

